

روایات واقعی از سفر رئیس جمهور به روسیه

علیرضا کریمی

فعال رسانه ای

«من دوبار در دولت اعلام کردم که تا ده سال آینده تکیه روابط خارجی ما بر چین و روسیه است»؛ این جملات را محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه سابق کشورمان در یک گفت‌وگوی مصدج‌جوابی بیان می‌کند. این عبارت بیش از آنکه به روشن شدن راهبرد سیاست خارجی سال‌های قبل کمک کند، سؤالاتی را درخصوص عملکرد دستگاه دیپلماسی دولت سابق پیش روی مردم قرار می‌دهد. پس از اعتقاد برجام و ابراز تمایل طرف‌های شرقی برای گسترش همکاری‌های اقتصادی و تجاری با جمهوری اسلامی، رئیس‌جمهور چین با هیأتی بلندپایه و بی‌سابقه وارد تهران شد. به پیشنهاد شی‌جین‌پینگ و تأیید رهبر معظم انقلاب، روابط دو کشور برای اولین‌بار به سطح راهبردی ارتقا یافت و دولت می‌بایست زمینه بهره‌مندی حداکثری ایران از چنین فرصتی را فراهم می‌کرد.

در کمال تعجب اما این سفر مهم با بی‌توجهی دولت وقت روبه‌رو شد، برنامه حضور هیات چینی در ایران یک روزه پایان یافته و رئیس‌جمهور وقت در کمال تعجب ناظران سیاسی تنها با یک روز فاصله، عازم اروپا می‌شود. آقای روحانی در این سفر با رفتارهای خلاف عرف دیپلماتیک کشورهای فرانسه و ایتالیا روبه‌رو می‌شود اما دولت وقت اصرار دارد پیام «بی‌نیازی از دوستان دوره سختی» و «استفاده ابزاری از شرق» را به دنیا مخابره کند. در امتداد همین ریل در سیاست خارجی، پرونده چین پنج سال به پایگانی وزارت خارجه رفت و تنها پس از شکست برجام و با شرط پیگیری در سطوح عالی نظام، یکن با پیگیری مجدد این تفاهم همراهی کرد. هر چند آقای ظریف بعدتر با اعلام اینکه «حتی یک مورد رفتاری از من سراغ ندارد که به معنای استفاده ابزاری از چین و روسیه باشد» تأکید می‌کند «کشوری که بداند شما به اونگاه ابزاری دارید با شما همکاری نخواهد کرد»؛ واقعیت اما این بود که بی‌توجهی دولت وقت به چین و روسیه در ماه غسل برجام از رفتارهای دیپلماتیک و مصالحه‌های سیاسی، تصور نگاه ابزاری ایران به چین و روسیه را در ذهن طرف مقابل تقویت می‌کرد.

آقای ظریف چنین برآوردی را در پایان دوره سکنداری خود در دستگاه دیپلماسی چنین بیان می‌کند: «اگر دوستان دوران سختی را در سراب طمع سرزاری شدن شرکت‌های غربی از ایران نرنجانده بودیم، دوستانمان سرخورده نمی‌شدند و در دوران سختی رهاییمان نمی‌کردند.» دولت سیزدهم در چنین فضایی بود که تلاش کرد تا چهره دیپلماسی جمهوری اسلامی را بازسازی و ترمیم کند.

دیپلماسی فردی آقای رئیسی در مجاری تأمین واکسن، آغاز روند عضویت دائم ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای، نقش مؤثر ایران در اجلاس اکو، سفرهای متعدد وزرای اقتصادی به کشورهای منطقه، گسترش همکاری‌های تجاری با همسایگان، افزایش فروش نفت، تسهیل ورود منابع ارزی به کشور و آغاز عملیاتی شدن تفاهم راهبردی با چین از جمله مواردی بود که پیام روشن «چندجانبه‌گرایی در سیاست خارجی» را به دنیا مخابره کرد. هر چند چنین اقداماتی منجر به دست برتر ایران در مذاکرات وین نیز می‌شد، اما تغییرات ماهوی روابط خارجی ایران در دولت سیزدهم مانع از آن بود که تصور استفاده ابزاری جمهوری اسلامی از کشورهای شرقی بر فضای گفت‌وگوهای هسته‌ای سایه افکند.

هر چند مقام‌الدین آشنا، مشاور سابق آقای روحانی در صفحه شخصی خود سفر آقای رئیسی به روسیه به افزایش همکاری‌های راهبردی با چین را وسیله‌ای برای تقویت موضع مذاکراتی ایران در وین دانست، اما طرف‌های مذاکراتی به خوبی می‌دانند که ماهیت روابط تهران با مسکو و پکن مستقل از مسأله هسته‌ای تعریف شده و نگاه ابزاری سابق به کشورهای شرقی وجود ندارد. اما بر خلاف شکل رابطه ایران با چین، جغرافیای سیاسی روسیه، باعث تمرکز تعاملات دو کشور در حوزه‌هایی غیر از اقتصاد و تجارت شده بود. همراهی رئیس‌جمهور از سوی وزرای نفت، اقتصاد و امور خارجه تصویر روشنی از اهداف تجاری و اقتصادی سفر به مسکو را نشان می‌داد. از سوی دیگر، استقبال از هیأت ایرانی بر خلاف سنت گذشته که در سطح معاون وزیر خارجه انجام می‌شد، این بار در سطح وزیر انرژی و رئیس کمیسیون اقتصادی مشترک دو کشور صورت گرفت. مجموعه این اتفاقات نشان می‌دهد که «چندجانبه‌گرایی» جزو اصول سیاست خارجی دولت سیزدهم بوده و نگاه به شرق نه به عنوان گزینه فرعی کشور برای راهبردی سخت، که انتخاب اصلی جمهوری اسلامی برای تقویت حوزه‌های راهبردی از امنیت و دفاع تا تجارت و اقتصاد است.

در دیدار امیرعبداللهیان- لاوروف مطرح شد

تهیه نقشه راه ۲۰ ساله مأموریت محوله به دو وزیر خارجه

در سفر رئیس‌جمهور به روسیه، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز با همتای روس خود دیدار و درباره مهم‌ترین مسائل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی گفت‌وگو کرد، دیداری که می‌توان آن را در ادامه ملاقات و رایزنی رؤسای‌جمهور دو کشور ارزیابی کرد.

پیش‌تر حسین امیرعبداللهیان گفته بود که «رؤسای جمهور ایران و روسیه، وزاری خارجه را مکلف کردند که نسبت به تهیه نقشه راه ۲۰ ساله همکاری‌های بلندمدت اقدام کنند و در همین زمینه من در لاوروف درباره سایر موضوعات دیگر ملاقات دارم و برخی از مباحثی را که به فوریت باید از سوی وزارت خارجه دو کشور پیگیری شود، با هم مرور خواهیم کرد تا برنامه کاری را تعیین کنیم.»

به گزارش ایرنا، وزرای خارجه ایران و روسیه در این دیدار که یک روز پس از دیدار رؤسای‌جمهور انجام شد، ملاقات اخیر رؤسای‌جمهوری دو کشور را نشانه جدید در گسترش هرچه بیشتر و تعمیق روابط ایران و روسیه دانسته و ابراز امیدواری کردند که نهادهای ذریبط دو کشور هرچه سریع‌تر توافقات صورت گرفته در سطح رؤسای‌جمهور دو کشور را اجرایی‌کنند. امیرعبداللهیان با اشاره به بخشی از مشکلات پیش آمده در فرودگاه مسکو که موجب معطلی مسافران ایرانی شده است، مؤکداً از همتای روسی خود خواست برای رفع مشکلات ایجاد شده برای مسافران ایرانی اقدام عاجل به عمل آورد.

وزیر امور خارجه روسیه نیز در این ملاقات سفر رئیس‌جمهور اسلامی ایران به روسیه را تحول مهمی در روابط دو کشور دانست و تأکید کرد که هم‌اکنون زمینه جهت گسترش تعاملات قیمابین بیش از پیش فراهم شده است.

وی ابراز امیدواری کرد که پروژه‌های اقتصادی که اکنون با مشارکت شرکت‌های روسی در ایران در حال اجراست هرچه سریع‌تر به اتمام برسد.

همچنین وزیر خارجه روسیه حل مشکلات کنسولی از جمله رفع موانع فرودگاهی و تلاش دوجانبه برای حل آنها را مهم دانست و بر رفع مشکلات موجود از سوی دستگاه‌های تأکیدهای دو کشور و افزود مشکل اصلی آن است که برخی اتباع ایرانی در پیر کردن فرم ویزا و ذکر هدف از سفر دقت نمی‌کنند و در فرودگاه مسکو دچار مشکل می‌شوند. وزاری خارجه ایران و روسیه همچنین درباره آخرین وضعیت تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و مذاکرات وین نیز به رایزنی پرداختند و بر همکاری‌های فیمابین در سطوح دوجانبه و چندجانبه در این مورد تأکید در کرد.
با بخشی از گفت‌وگوها، وزاری خارجه دو کشور بر ضرورت نهایی کردن نقشه راه روابط دو کشور که در دیدار رؤسای‌جمهور مطرح شد، تأکید کردند. درباره یمن نیز راه حل سیاسی مبتنی بر آتش‌بس، رفع محاصره انسانی و گفت‌وگوهای یمنی مورد تأکید قرار گرفت.

- شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۰**
- سال بیست‌وهشتم**
- شماره ۷۸۳۰**

رئیس‌جمهور در بازگشت از سفر روسیه

برخی از نتایج اقتصادی و سیاسی این سفر را تشریح کرد

دستاورد ۱۰ میلیارد دلاری

گروه سیاسی؛ برخی ناظران صرفاً دیدار و

گفت‌وگوی ۳ ساعته آیت‌الله رئیسی و ولادیمیر پوتین، رؤسای‌جمهور ایران و روسیه را برجسته کردند که البته در جای خود نیز تأثیر تعیین‌کننده در گسترش مرادوات دو کشور دارد، اما نشست‌ها، دیدارها و گفت‌وگوهای متنوع این سفر دو روزه به گزارش رئیسی در مسکو با گروه‌های مختلف نخبگان،

تعامل حداکثری با همه کشورهای جهان

رئیس‌جمهور در روز دوم برنامه سفر خود به روسیه با حضور در مجلس دوما در جمع نمایندگان پارلمان این کشور به سخنرانی پرداخت.

آیت‌الله رئیسی با تبریک میلاد حضرت مسیح(ع) و سال نو میلادی به ملت و دولت روسیه، در جایگاه و احترام ویژه حضرت عیسی(ع) و مادر وی، مریم مقدس نزد ملت ایران گفت و اظهار کرد: ملت ایران بر اساس آموزه‌های قرآن، اعتقاد دارد که مهم‌ترین پیام مشترک همه ادیان ابراهیمی، تکامل معنوی بشریت از طریق عبادت پروردگار جهانیان است که خود موجب ترویج صلح و صمیمیت و ظهور جامعه‌ای الهی و در نتیجه انسانی می‌شود.

رئیس‌جمهور اضافه کرد: همان‌گونه که در دیدار صمیمی و گفت‌وگوهای سازنده با جناب آقای ولودین (رئیس دومای روسیه) هنگام شرکت هیات سیاسی روسیه در مراسم تحلیف اینجناب، اشاره کردم، جمهوری اسلامی ایران از اراده و آمادگی لاز برای توسعه و گسترش روابط با فدراسیون روسیه برخوردار است. آیت‌الله رئیسی با اشاره به اینکه در دیدار گذشته با رئیس‌جمهور روسیه، مشاور سابق آقای روحانی در صفحه شخصی خود سفر آقای رئیسی به روسیه به افزایش همکاری‌های راهبردی با چین را وسیله‌ای برای تقویت موضع مذاکراتی ایران در وین دانست، اما طرف‌های مذاکراتی به خوبی می‌دانند که ماهیت روابط تهران با مسکو و پکن مستقل از مسأله هسته‌ای تعریف شده و نگاه ابزاری سابق به کشورهای شرقی وجود ندارد. اما بر خلاف شکل رابطه ایران با چین، جغرافیای سیاسی روسیه، باعث تمرکز تعاملات دو کشور در حوزه‌هایی غیر از اقتصاد و تجارت شده بود. همراهی رئیس‌جمهور از سوی وزرای نفت، اقتصاد و امور خارجه تصویر روشنی از اهداف تجاری و اقتصادی سفر به مسکو را نشان می‌داد. از سوی دیگر، استقبال از هیأت ایرانی بر خلاف سنت گذشته که در سطح معاون وزیر خارجه انجام می‌شد، این بار در سطح وزیر انرژی و رئیس کمیسیون اقتصادی مشترک دو کشور صورت گرفت. مجموعه این اتفاقات نشان می‌دهد که «چندجانبه‌گرایی» جزو اصول سیاست خارجی دولت سیزدهم بوده و نگاه به شرق نه به عنوان گزینه فرعی کشور برای راهبردی سخت، که انتخاب اصلی جمهوری اسلامی برای تقویت حوزه‌های راهبردی از امنیت و دفاع تا تجارت و اقتصاد است.

طرح ایده «هویت‌گرایی تعاملی و سازنده» در دانشگاه ملی مسکو

ایران باوجود تحریم‌های ظالمانه، اضافه کرد: امروز بشریت با مسائل و چالش‌های مشترکی مواجه است. در عین‌اینکه غرب اعتراف می‌کند که جهان به سمت «غیرغربی شدن»، حرکت می‌کند، ایالات متحده، باورها، فرهنگی‌های ملی و سنت‌های راهگشایی که ریشه در هویت و تمدن کشورهای مستقل دارد را نشانه گرفته است.

اعطای دکتری افتخاری به رئیسی
آیت‌الله رئیسی گفت: نخبگان ایران و روسیه، برای در امان ماندن هر دو ملت از این هویت‌زدایی مخرب و تجارعی و جلوگیری از فضحلال سودمندکردن روابط دو دولت ایران و روسیه، نیازمند اراده جمعی است، اظهار کرد: دولت‌ها با کمک تبادل‌ات مردمی و علی‌الخصوص جامعه دانشگاهی، می‌توانند در ایجاد شبکه‌ای مستحکم از همکاری‌ها و تأمین منافع دوا چند جانبه، موفق عمل کنند. رئیس‌جمهور با اشاره به دستاوردهای علمی و تحقیقاتی توسعه روابط و همکاری‌ها، منوط به ایفای نقش نخبگان، بویژه جامعه دانشگاهی علمی دو کشور است.

وی با اشاره به اینکه پایدارسازی و سودمندکردن روابط دو دولت ایران و روسیه، نیازمند اراده جمعی است، اظهار کرد: دولت‌ها با کمک تبادل‌ات مردمی و علی‌الخصوص جامعه دانشگاهی، می‌توانند در ایجاد شبکه‌ای مستحکم از همکاری‌ها و تأمین منافع دوا چند جانبه، موفق عمل کنند. رئیس‌جمهور با اشاره به دستاوردهای علمی و تحقیقاتی

جز جنگ و خشونت و ناامنی و تفرقه میان ملت‌ها نبوده است، اضافه کرد: شکست سیاست لشکرکشی و اشغال و مجبور شدن امریکا به فرار از عراق و افغانستان، ناشی از یک مفهوم است؛ مقاومت‌ملت‌ها.

وی با بیان اینکه اندیشه مقاومت، در خدمت استقلال کشورهاست و در دوران جدید، مفهوم مقاومت، نقش محوری در معادلات بازدارندگی ایفا می‌کند، ادامه داد: الگوی موفق همکاری ایران و روسیه در سوریه نیز در ادامه مقاومت ملت و دولت سوریه، تضمین‌کننده استقلال کشورها و قوام‌بخش امنیت منطقه‌ای بوده است. رئیس‌جمهور جنگ علیه تروریسم را بخشی از جنگ علیه سلطه‌طلبی دانست و اظهار کرد: اکنون راهبرد سلطه‌گری شکست خورده است و امریکا در ضعیف‌ترین وضعیت خود قرار دارد و قدرت کشورهای مستقل در تاریخ سوز قرار دارد. رئیسی، مسأله مهم در این دوران این واقعیت دانست که امیال سلطه‌طلبانه از بین نرفته و شکل‌های جدیدی از سلطه‌گری در دستور کار قرار گرفته است.

ترویج حکومت‌های غرب گرا توسط ناتو

این دستور کار، تضعیف حکومت‌های مستقل از درون است که از طریق تحریم اقتصادی، بی‌ثبات‌سازی، ترویج ناامنی و روایت‌سازی‌های جعلی از واقعیت دنبال می‌شود، به گونه‌ای که آن نیازمند همکاری کشورهای مستقل تلاش می‌کنند جای ظالم و مظلوم را در افکار عمومی تغییر دهند. رئیس‌جمهور با بیان اینکه ائتلاف شیطانی امریکا با تروریست‌ها، برای جهانیان بویژه ملت‌های غرب آسیا از سوزیه تا افغانستان چون روز روشن است، ادامه داد: اکنون برنامه‌های پیچیده‌ای برای اعزام تروریست‌های تکفیری به مراویت‌های جدید از قفقاز تا آسیای میانه در جریان است. تجربه نشان داده است که این اندیشه ناب اسلامی است که توان ممانعت از شکل‌گیری افراط‌گرایی و تروریسم تکفیری را دارد. کشورهای مستقل در تاریخ سوز نیز در حوزه‌های جغرافیایی مختلف، با پوشش‌های جدید است که منافع مشترک کشورهای مستقل را با تهدید مواجه می‌کند. ترویج حکومت‌های غرب‌گرا و مقابله با دموکراسی‌های

مستقل و مبتنی بر هویت و سنت‌های ملی، بخشی از پروژه‌های ناتوی فرهنگی است که بیانگر ریاکاری موجود در این الگوی رفتاری در حال افول است.

از حقوق ملت خود کوتاه نمی‌آییم
آیت‌الله رئیسی، تحریم ملت‌ها را یکی از شکل‌های رایج سلطه‌گری جدید دانست و با بیان اینکه مقابله با آن نیازمند همکاری کشورهای مستقل و پاسخ دسته‌جمعی است، تأکید کرد: در غیر اینصورت، تحریم به بهانه‌های مختلف گریبان همه کشورها، حتی متحدین امریکا را نیز خواهد گرفت. رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه سیاست جمهوری اسلامی ایران طبق فتاوی رهبر معظم انقلاب اسلامی، آن است که ما به دنبال سلاح اتمی نیستیم و این سلاح در استراتژی دفاعی ما هیچ جایگاهی ندارد، اضافه کرد: امریکا به‌دنبال مقابله با حقوق ملت ماست. فلسفه ما نیز روشن است: ما از حقوق ملت خود کوتاه نمی‌آییم. آنهایی که شعار می‌دهند امریکا برگشته است، هنوز به تعهدات خود در توافق هسته‌ای برگشته‌اند. ما به چیزی کمتر از حقوق خود رضایت نمی‌دهیم. رئیسی در بخش دیگری از اظهارات

رئیس‌جمهور کشورمان به مسکو، تصریح کرد: ما می‌فهمیم ملاقات شما با رئیس‌جمهور روسیه چقدر مهم است و برای مسلمانان روسیه، هم این دیدار بسیار بااهمیت است. وی تصریح کرد: نماز شما در کرملین بسیار نمادین و شاخص بود.

رئیس‌جمهور همچنین به دعوت عین‌الدین در جمع نمازگزاران مسجدجامع مسکو با اشاره به اهمیت معنویت برای مسلمانان تصریح کرد: جنایات تکفیری‌ها در سوریه، عراق، افغانستان و یمن با پرچم اسلام انجام می‌شود، در حالی که این کار با نقشه و پشتیبانی امریکا و صهیونیست‌ها صورت می‌گیرد.

آیت‌الله رئیسی یکی از کارکردهای مهم مساجد در جهان اسلام را روشننگری و جلوگیری از رشد حرکت‌های تکفیری برشمرد و گفت: رمز مسلمان بودن، ساختن خود و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران است.

دیدار با فعالان اقتصادی روسیه

نشست با جمعی از فعالان اقتصادی و تجار روسیه یکی دیگر از دیدارهای رئیس‌جمهور در این سفر بود که باهدف عملیاتی کردن نقشه راه ارتقای مناسبات اقتصادی، در مسکو برگزار شد. رئیس‌جمهور همسایگی، منافع و دشمنان مشترک را از دلایل ضرورت افزایش همکاری میان ایران و روسیه برشمرد و گفت: علاوه بر منافع مشترک، دشمنان مشترکی هم داریم که رشد و پیشرفت در منطقه را نمی‌خواهند اما ما باید رشد و توسعه را به حدی برسانیم که دیگران نتوانند برای تحقق اهداف سیاسی و فرهنگی خود در این منطقه نفوذ کنند. رئیسی با تأکید بر ضرورت آسیب‌شناسی علل پایین بودن حجم تجارت دو کشور

گفت: باید با نگاه آسیب‌شناسانه، مشکلات و موانع را شناسایی و برطرف کنیم. وی با اشاره به پیشنهاد یکی از حاضران درباره ایجاد بستری برای شناخت ظرفیت‌های استان‌های ایران و روسیه، گفت: معرفی این ظرفیت‌ها و بر تداوم و اصالت سیاست تعامل حداکثری ایران با دولت‌های مستقل، فارغ از تحولات محیط‌بین‌الملل تأکید کرد و گفت: فاتح دو میدان جنگ علیه تروریسم و کارزار فشار حداکثری اقتصادی است. در عین حال، جمهوری اسلامی ایران از ظرفیت‌های اقتصادی گسترده برخوردار است که زمینه‌ساز همکاری‌های سودمند برای هر تعامل دو یا چندجانبه با کشورهای مختلف گریبان همه کشورها، حتی متحدین امریکا را نیز خواهد گرفت. رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه سیاست جمهوری اسلامی ایران طبق فتاوی رهبر معظم انقلاب اسلامی، آن است که ما به دنبال سلاح اتمی نیستیم و این سلاح در استراتژی دفاعی ما هیچ جایگاهی ندارد، اضافه کرد: امریکا به‌دنبال مقابله با حقوق ملت ماست. فلسفه ما نیز روشن است: ما از حقوق ملت خود کوتاه نمی‌آییم. آنهایی که شعار می‌دهند امریکا برگشته است، هنوز به تعهدات خود در توافق هسته‌ای برگشته‌اند. ما به چیزی کمتر از حقوق خود رضایت نمی‌دهیم. رئیسی در بخش دیگری از اظهارات

presidential

http://irannewspaper.ir

editorial@irannewspaper.ir